

URHEILU YHDISTÄÄ JA SOPEUTTAA

Kaveria ei jätetä

Tunnelma oli korkealla helmikuisena torstai-iltana Invalidiliiton Asumispalvelut Oy:n Oulun yksikössä, kun Kaveria ei jätetä -tempauksen tilaisuuden aiheena oli urheilu. Paikalla oli toistakymmentä vammaisurheilijaa, vammaista urheilufania, Suomen mestarijoukkue Oulun Kärppien pelaajia sekä kansainvälisen nyrkkeilyvalmennuksen legenda **Topi Mikkola**.

TEKSTI PASI KALLIOKOSKI, KUVAT JARI AIKIO

Myöhemmin illalla koko joukko siirtyi jännittämään jäähallille Oulun Kärppien ja Helsingin IFK:n välis- ottelua, jonka kotijoukkue voitti jatkoajalla 3-2.

Kaveria ei jätetä -tempauksessa edistetään yhteistyötä vammaisten sekä yritysten ja urheiluseurojen välillä muistuttaen, että aktiivinen ja vilpitön kanssakäyminen antaa uutta sisältöä kaikkien osapuolien elämään.

- Kärpät on aktiivisesti mukana vammaisten tukitoiminnassa, ja me arvostam-

me paljon vammaisia kannattajiamme. Eräät heistä tulevat katsomaan pelejä, vaikka matkaan täältä Lintulasta Oulun jäähallille kuluu pyörätuolilla yli tunti, sanoo Kärppä-hyökkääjä **Mika Pyörälä**.

Kärppä-pelaajia vieraillee säännöllisesti Invalidiliiton asumispalveluyksikössä, ja ovatpa he käyneet pelaamassa myös pyörätuolijalkapalloa Tahkokankaan palvelukeskuksessa.

- Nämä ovat mukavia ja hauskoja tapaamisia, joita suosittelemme myös muille urheiluseuroille. Toiminta antaa uusia virikkeitä kaikille - näin meillä ei esimerkiksi pyöri mielessä koko ajan pelkkä jääkiekko, paljastaa Pyörälä.

Tavoitteena välttää syrjäytyminen ja masennus

Kaveria ei jätetä -tempaus sai alkunsa muutama vuosi sitten, kun Euroopassa vietettiin vammaisten vuotta. Tempaustoiminta perustuu kaikkeen urheiluun muistuttaen urheiluseuroja ja päättäjiä sekä ennen kaikkea jokaista ihmistä siitä, kuinka liikunta, yhdessäolo ja harrastukset tukevat vammautuneita monella tavalla niin henkisesti kuin fyysisesti.

- Urheiluseurat ja urheilija ovat hyviä lähettiläitä viemään eteenpäin sanomaa siitä, että vammautunut pystyy ja haluaa toimia tasavertaisena ihmisenä toteuttaen omia tavoitteita ja haaveita. Tempauksella

rikotaan myös pinttyneitä asenteita - vammaisuutta ei pidä eikä voi sulkea neljän seinän sisälle, muistuttaa tempauksen puuhamies, virikeohjaaja **Jouni Qveflander**.

Oululaistempauksen nimi, Kaveria ei jätetä, on tuttu monista yhteyksistä, mutta tässä yhteydessä siihen liittyy erityisen vahva sanoma.

- Kun ihminen menettää liikuntakykynsä, voi menetys olla kokonaisvaltainen: omat ura- tai urheiluhaaveet voivat murskaantua, perhe ja avioliitto voi hajota ja ystävät voivat vieraantua silloin, kun heitä juuri eniten tarvittaisiin. Haluamme tässä tempauksessa tukea vammautuneita uuden elämän alkuun, sillä jokaiselle ihmisille

tulee antaa mahdollisuus vammasta tai sairaudesta huolimatta etsiä omia rajojaan ja kykyjään sekä kokea onnistumisen euforia, painottaa Qveflander. Hän on työskennellyt vammaisten ja vanhusten parissa Invalidiliiton Oulun Asumispalveluyksikössä yli 20 vuotta.

Kaveria ei jätetä -tempauksessa ovat olleet Oulun Kärppien ja HIFK:n lisäksi mukana muun muassa ralliautoilun maailmanmestari **Tommi Mäkinen** sekä useat kotimaiset huippuartistit, kuten **Maija Vilkkumaa** ja **Pauli Hanhiniemi**. Myös monet yritykset ja yhteisöt ovat omalla panoksellaan osallistuneet tempaukseen, jonka ”lähettilääksi” vammautuneet ovat

Helsingin IFK:n kanadalaisvalmentaja Doug Shedden ja Petri ”Pete” Mattanen tapasivat pelin jälkeen.

kutsuneet kansanedustaja **Tony Halmeen**.

- Tämä on ennaltaehkäisevää toimintaa, jossa yksittäiset ihmiset ja eri järjestöjen voimat voivat tehdä yhteistyötä käytännön - ei vain puheiden ja seminaarien tasolla. Tässä autetaan konkreettisesti kaveria ja saadaan vastalahjana hyvä mieli ilman, että siitä tehdään isoa numeroa, strategiapaperia tai maksusitoumusta.

Vammaisuus ei estä huippu-urheilua

Urheilulla on vahvat perinteet Oulun seudulla, joten Kaveria ei jätetä -tempauksen piiriin kuuluu sekä entisiä huippu-urheilijoita että menestystä tavoittelevia vammaisurheilijoita.

Porukkaan kuuluu muun muassa kaksi nyrkkeilyn Suomen mestaria, **Petri Hirvasniemi** ja **Simo Kaikkonen**. Heistä Petri vammautui alle 30-vuotiaana vuonna 2004 ja Simo aktiiviuransa jälkeen vuonna 1976.

Pitkän ja menestyksekkään valmentajauran tehnyt Topi Mikkola käy säännöllisesti katsomassa ja jututtamassa Simoa ja Petriä, sillä hän tutustui heihin, kun nuo-

“Vammaisuutta ei pidä eikä voi sulkea neljän seinän sisälle.”

ret miehet ottivat ensimmäisiä askelia nyrkkeilykehässä.

Nyrkkeilyssä valmennussuhde on hyvin tiivis ja läheinen, joten Topi Mikkolan mukaan vammautuminen kosketti häntä kuin se olisi tapahtunut omassa perheessä:

- Kyllä se silloin tuntui pahalta ja epäoikeudenmukaiselta, kun Simo ja Petri halvaantuivat. Nyt on mukava huomata, että he ovat virkeitä ja puheliaita poikia, joilla elämäntahto on kova. Omaa harrastusta kannattaa myös jatkaa niillä resursseilla, joita omaa, kannustaa Mikkola, joka antaa Petri Hirvasniemelle nykyisin valmennusohjeita pyörätuolinyrkkeilyyn.

Rahoituksen saaminen hankalaa

Harri Kauppila on nuori vammaisurheilija, jonka aktiiviura on lähestymässä huipennustaan. Tavoitteena hänellä on Euroopan mestaruus kovatasoisessa voimainnostossa, jossa Lassi lähestyy 200 kilon tulosta ja mitalisijoja.

- Urheilu on minulle kaikki kaikessa. Pääsin jo tänä vuonna EM-kilpailuihin, mutta paikanpäällä urheiluvamma esti kil-

Nyrkkeilyn entinen suomenmestari Petri Hirvasniemi pehmittää nyrkkeilysäkkiä Jouni Qveflanderin ja Kärppä-pelaaja Mika Pyörälän seurattessa.

paimelamisen. Olin erittäin pettynyt, sillä muun muassa rahoituksen keräämiseksi tehtiin kova työ. Vammaisurheilijoiden taustat, kuten harjoitusmahdollisuudet, ovat nykyisin melko hyvällä mallilla, mutta rahoituksen saaminen on vaikeampaa kuin muilla urheilijoilla, tuskailee Kauppila.

Virikeohjaaja Jouni Qveflanderilla on sen sijaan ainakin yksi toive vammaisurheilun kehittämiseksi.

- Urheiluseuroissa saisi olla enemmän omia ryhmiä liikuntarajoitteisille. Oulun Pyrinnössä voisi olla esimerkiksi oma yleisurheilujaosto liikuntarajoitteisten lajeille ja Oulun Kärpissä voisi olla kelkkakiekon jaosto. Näin ei eriytetäisi vammaisia omaan porukkaan, vaan urheiluseuroilla olisi tärkeä osa asennekasvatuksessa.

Janne Käyhkö on puolestaan hyvä esimerkki siitä, ettei vammautumisen vuoksi tarvitse kokonaan hylätä rakasta omaa lajia. Janne oli vuonna 2003 tekemässä 19-vuotiaana läpimurtoa Porin Ässien liigamiehistöön, kun sai autokolarissa lievän aivovamman, joka lopetti hänen peliuransa. Nyt Janne opiskelee huoltajantehtäviä Kärppien A-juniorijoukkueessa, jossa hän voi tuntea jälleen olevansa yksi tärkeä osa kiekkoperhettä.

Ikuinen HIFK-fani

Ennen illan huipentumaa, Kärpät-HIFK-

ottelua, kovimmat tunnekuohut Kaveria ei jätetä -porukassa koki varmaankin **Pete Mattanen**, joka on ollut HIFK-fani jo 30 vuotta.

Vierailu viisi vuotta sitten vammautuneen Peten asunnolle Invalidiliiton Asumispalvelut Oy:n Oulun yksikössä viimeistään paljasti, että Oulusta löytyy vähintään yksi helsinkiläisjoukkueen uskollinen kannattaja: Peten olohuoneen seinällä roikkuu HIFK:n lahjoittama pelipaita, jota koristavat pelaajien henkilökohtaiset nimikirjoitukset. Lisäksi hän on tavannut viimeisen kolmen vuoden aikana Kaveria ei jätetä -hengessä

HIFK:n pelaajia 2-3 kertaa kaudessa.

- IFK voittaa tänään 3-1. HIFK voittaa myös mestaruuden, veikkasi Pete ennen lähtöään Oulun jäähallille. Tällä kertaa Peten otteluveikkaus meni kuitenkin Kärppien 3-2 voiton myötä hieman pieleen.

Ja jos HIFK ei yllä tällä kaudella vielä mestaruuteenkaan, niin tulevaisuus voi muuttua kaiken, sillä Peten lahjakas **Jani-poika** haluaisi vielä joskus pelata HIFK:ssa. Tämä kova tavoite on myös yhä lähempänä toteutumistaan, sillä Jani valittiin alkuvuonna ikäluokkansa parhaista pelaajista koostuvan, vuonna 1992 syntyneiden Leijona-joukkueen varakapteeniksi.

Huippujännittävän ottelun lisäksi Kaveria ei jätetä -porukka koki helmikuise- na torstai-iltana unohtumattomia elämyksiä, kun Kärppä-joukkueen kapteeni **Lasse Kukkonen** esitteli heille ottelun päätyttyä joukkueensa ja sen työtilat Oulun jäähallilla. Pete Mattanen viihtyi sen sijaan erinomaisesti tuttujen seurassa HIFK:n pukukopissa isäntänään **Sakari Lindfors**.

Seuraavakin Kaveria ei jätetä -tempaus on jo valmisteilla, kun Invalidiliiton Asumispalvelut Oy:n Oulun yksikköön odotetaan jääkiekon Olympia-tauolla vierailulle Kärppä-kapteeni **Lasse Kukkonen** ja maa-joukkuehyökkääjä **Jari Viuhkola**. Samalla kertaa paikalle on tarkoitus kutsua Lintulan kahden lastentarhan lapsia, jotta vammaisuus tulee heille tutuksi. ●

(Ylempi kuva) Simo Kaikkonen, Topi Mikkola, Harri ja Jaana Kauppila, seisomassa Kärppä-pelaajat Mikko Lehtonen ja käsi-vammasta toipuva Mika Pyörälä.

- Haluamme Kaveria ei jätetä -tempauksella tukea vammautuneita uuden elämän alkuun, sanoo virikeohjaaja Jouni Qveflander (oik.), joka on juttutuokiolla Kärppien joukkueen viimevuotisen kapteenin, Sakari Palsolan ja Lassi Mäkisen kanssa.